

बहर

► योगेश शुक्ल

मो. १६७७०१७२

भारतीय सैन्यासाठी अविरत कष्ट उपसणाऱ्या, आपल्या जीवाची पर्वा न करता स्वामिनिघेन शत्रूशास्त्राच्या गोळ्यांच्या वर्षावातही आपल्या पेस्टवर रिपोर्टिंग करण्याचा एका स्थालिंगी खेचाराची ही गो. तिच्या पापक्रमाची नोंद गिनिज बुक्स वर्ल्ड रेकॉर्ड्समध्ये झाली आहे अशा पेडांगी या भारतीय सैन्यात खेचाराने आज दि. २५ मार्च रोजी अखेचा श्वास घेतला. बन्याच लोकांना माहित नाही की, सरहीवर भारतीय सेनेचा एक मजबूत कणा खेचर असतात, ते देऊन आपल्या पाठीवर असणाऱ्या मिडीयम

मिसार्चाचा प्रतिकूल परिस्थितीला न जुमानता पेडोंगी आणि तिच्या सहकाऱ्यांनी भारतीय सैन्याला रसद पुरवण्याचं आपलन काम इमानइतवरे पार पाढल.

१९७१ साल उजाळं. भारत- पाकिस्तान युद्ध मुरु झाल. भारतीय सेनेला रसद पुरवताना पेडोंगीला पाकिस्तानी सैन्यांनी पकडल आणि आल्या पोस्टवर तिला बंदी बनवून तिच्यावर पाकिस्तानी सैन्याला मदत करण्यासाठी जुंपलं. सांगते प्राणांना भावना नवतात? भारताच्या सहवाईच्या रक्षणासाठी आपला जीव धोक्यात टाकणारी पेडोंगी संधी मिळताच पाकिस्तानी सैन्याला उंगारा देऊन आपल्या पाठीवर असणाऱ्या मिडीयम

पेडोंगी नाव वाचून आपण बुचकल्यात पढू ठेंडोंगी हे नाव एका स्थीलिंगी खेचाराच आहे. सीमेवर तिच्या वाहतुकीची साधने हणजे रोड नसतात, रेल्वे लाईन नसते, तिथे सैन्याला दारूगोळा, उपजिवेकेरी सर्व साधने, इंधन इत्यादी, वाहतुकीचे कामे खेचर करतात. पेडोंगी नावाचे खेचर कोणी साधन्यु खेचर नाही, तर भारताच्या संरक्षणात आपल आयुर्व्य तिच्या वेचल आहे. जेव्हा दण्णवलणाची साधने सुकर नवही तेक्का भारतीय सेनेत ६००० पेडोंगी जास्ती खेचर काम करत होते.

पेडोंगी नाव वाचून आपण बुचकल्यात पढू ठेंडोंगी हे नाव एका स्थीलिंगी खेचाराच आहे. सीमेवर तिच्या वाहतुकीची साधने हणजे रोड नसतात, रेल्वे लाईन नसते, तिथे सैन्याला दारूगोळा, उपजिवेकेरी सर्व साधने, इंधन इत्यादी, वाहतुकीचे कामे खेचर करतात. पेडोंगी नावाचे खेचर कोणी साधन्यु खेचर नाही, तर भारताच्या संरक्षणात आपल आयुर्व्य तिच्या वेचल आहे. जेव्हा दण्णवलणाची साधने सुकर नवही तेक्का भारतीय सेनेत ६००० पेडोंगी जास्ती खेचर काम करत होते.

भारतीय सरहद उत्तरेत हिमालयाच्या उंच शिखरांनी वेढलेली आहे. समुद्रसपारीपासून उंच १७,००० फुटांपैरंत उंच शिखरावर भारतीय सैनिक डोळ्यात तेल घालून भारताच्या सहवाई रक्षा करत असतात. भारतीय सेनेचा अंकेप॒ पोस्ट अश्या टिकाणी आहेत ज्या टिकाणी कोणतच वाहन आजही जाऊ शकत नाही. तिकडे स्वच्छा चा जीव वाचवणं हीच मोठी कसरत असते, अशा भागात दारूगोळा, रसद आणि इंधन अश्या गोटी वाहून नेणे किंतु तेक्का असल हाची आपण कल्पना करू शकत नाही.

पेडोंगीचे चं खं खं सैनिकी तिचं नाव होते. तिचं खं खं नाव होते कैवा तिचा स्टाफ नंबर १५३२८ होता. १९६२ साली पेडोंगी भारतीय सैन्यात दाखल झाली. त्या काळात आधुनिक संपर्क प्रणाली आणि प्रगत अशी वाहन नसताना भारतीय सैन्याची सगळी दारोमदार खेचारावर अलंबून होती. चं खं खंच्या स्फोटात, गोळ्यांच्या वर्षावात,

मशीनगन आणि दोन बॉक्स गोळ्यांसकट निसली. आपल्या जिवाची पर्वा न करता गोळ्यांच्या वर्षावात जवळपास २५ किलोमीटरचे अंतर कापूर (२५ किलोमीटर अंतर १७,००० फुटावर पाठीवर

एक मशीनगन आणि दोन बॉक्स गोळ्यांच्या वर्षावातही न जुमानता पेडोंगी आणि तिच्या सहकाऱ्यांनी भारतीय शेचाराची ही गो. तिच्या प्रदेशात काय आसेल हाची आपण विचारही करू शकत नाही.) भारतीय हृदीत प्रवेश करून भारतीय पोस्ट वर आपली होंदवी नोंदवती.

तिच्या प्रामाणिक आणि आपल्या देशासाठी असलेल्या प्रेसाला बघून भारताच्या त्या पोस्टवरांन बटालयीन कामांडने आपल्यावर असणी येडोंगीच्या पापक्रमाची नांद धोक्यात टाकणारी पेडोंगी संधी मिळताच पाकिस्तानी सैन्याला उंगारा देऊन आपल्या पाठीवर असणाऱ्या मिडीयम

शिफारस केली. १९८८ ला

पेडोंगी भारतीय सेनेचा ४५ AT Company ASC मध्ये काम करत होती. त्याकाळात २३ वर्षांची असणारी पेडोंगी सर्वात वयोवृद्ध खेचर होती पण त्या वयातही आपल्या पाठीवर सामान जवळपास १७,००० फूट उंचीवर वाहून नेत होती. युनिटचे कमांडिंग ऑफिसर मेरज चूनीलाला शर्मांगी येडोंगी जाली आपली होंदवी भारतीय पाठीवर असेल नोंदवती. तिची पेडोंगीची दखल घेण्याची शिफारस केली. १९८८ ला

पेडोंगी भारतीय सेनेचा ४५ AT Company ASC मध्ये काम करत होती. त्याकाळात २३ वर्षांची असणारी पेडोंगी सर्वात वयोवृद्ध खेचर होती पण त्या वयातही आपल्या पाठीवर सामान जवळपास १७,००० फूट उंचीवर वाहून नेत होती. युनिटचे कमांडिंग ऑफिसर मेरज चूनीलाला शर्मांगी येडोंगी जाली आपली होंदवी भारतीय पाठीवर असेल नोंदवती. तिची पेडोंगीची दखल घेण्याची शिफारस केली. १९८८ ला

पेडोंगी भारतीय सेनेचा ४५ AT Company ASC मध्ये काम करत होती. त्याकाळात २३ वर्षांची असणारी पेडोंगी सर्वात वयोवृद्ध खेचर होती पण त्या वयातही आपल्या पाठीवर सामान जवळपास १७,००० फूट उंचीवर वाहून नेत होती. युनिटचे कमांडिंग ऑफिसर मेरज चूनीलाला शर्मांगी येडोंगी जाली आपली होंदवी भारतीय पाठीवर असेल नोंदवती. तिची पेडोंगीची दखल घेण्याची शिफारस केली. १९८८ ला

पेडोंगी भारतीय सेनेचा ४५ AT Company ASC मध्ये काम करत होती. त्याकाळात २३ वर्षांची असणारी पेडोंगी सर्वात वयोवृद्ध खेचर होती पण त्या वयातही आपल्या पाठीवर सामान जवळपास १७,००० फूट उंचीवर वाहून नेत होती. युनिटचे कमांडिंग ऑफिसर मेरज चूनीलाला शर्मांगी येडोंगी जाली आपली होंदवी भारतीय पाठीवर असेल नोंदवती. तिची पेडोंगीची दखल घेण्याची शिफारस केली. १९८८ ला

पेडोंगी भारतीय सेनेचा ४५ AT Company ASC मध्ये काम करत होती. त्याकाळात २३ वर्षांची असणारी पेडोंगी सर्वात वयोवृद्ध खेचर होती पण त्या वयातही आपल्या पाठीवर सामान जवळपास १७,००० फूट उंचीवर वाहून नेत होती. युनिटचे कमांडिंग ऑफिसर मेरज चूनीलाला शर्मांगी येडोंगी जाली आपली होंदवी भारतीय पाठीवर असेल नोंदवती. तिची पेडोंगीची दखल घेण्याची शिफारस केली. १९८८ ला

पेडोंगी भारतीय सेनेचा ४५ AT Company ASC मध्ये काम करत होती. त्याकाळात २३ वर्षांची असणारी पेडोंगी सर्वात वयोवृद्ध खेचर होती पण त्या वयातही आपल्या पाठीवर सामान जवळपास १७,००० फूट उंचीवर वाहून नेत होती. युनिटचे कमांडिंग ऑफिसर मेरज चूनीलाला शर्मांगी येडोंगी जाली आपली होंदवी भारतीय पाठीवर असेल नोंदवती. तिची पेडोंगीची दखल घेण्याची शिफारस केली. १९८८ ला

पेडोंगी भारतीय सेनेचा ४५ AT Company ASC मध्ये काम करत होती. त्याकाळात २३ वर्षांची असणारी पेडोंगी सर्वात वयोवृद्ध खेचर होती पण त्या वयातही आपल्या पाठीवर सामान जवळपास १७,००० फूट उंचीवर वाहून नेत होती. युनिटचे कमांडिंग ऑफिसर मेरज चूनीलाला शर्मांगी येडोंगी जाली आपली होंदवी भारतीय पाठीवर असेल नोंदवती. तिची पेडोंगीची दखल घेण्याची शिफारस केली. १९८८ ला

पेडोंगी भारतीय सेनेचा ४५ AT Company ASC मध्ये काम करत होती. त्याकाळात २३ वर्षांची असणारी पेडोंगी सर्वात वयोवृद्ध खेचर होती पण त्या वयातही आपल्या पाठीवर सामान जवळपास १७,००० फूट उंचीवर वाहून नेत होती. युनिटचे कमांडिंग ऑफिसर मेरज चूनीलाला शर्मांगी येडोंगी जाली आपली होंदवी भारतीय पाठीवर असेल नोंदवती. तिची पेडोंगीची दखल घेण्याची शिफारस केली. १९८८ ला

पेडोंगी भारतीय सेनेचा ४५ AT Company ASC मध्ये काम करत होती. त्याकाळात २३ वर्षांची असणारी पेडोंगी सर्वात वयोवृद्ध खेचर होती पण त्या वयातही आपल्या पाठीवर सामान जवळपास १७,००० फूट उंचीवर वाहून नेत होती. युनिटचे कमांडिंग ऑफिसर मेरज चूनीलाला शर्मांगी येडोंगी जाली आपली होंदवी भारतीय पाठीवर असेल नोंदवती. तिची पेडोंगीची दखल घेण्याची शिफारस केली. १९८८ ला

पेडोंगी भारतीय सेनेचा ४५ AT Company ASC मध्ये काम करत होती. त्याकाळात २३ वर्षांची असणारी पेडोंगी सर्वात वयोवृद्ध खेचर होती पण त्या वयातही आपल्या पाठीवर सामान जवळपास १७,००० फूट उंचीवर वाहून नेत होती. युनिटचे कमांडिंग ऑफिसर मेरज चूनीलाला शर्मांगी येडोंगी जाली आपली होंदवी भारतीय पाठीवर असेल नोंदवती. तिची पेडोंगीची दखल घेण्याची शिफारस केली. १९८८ ला

पेडोंगी भारतीय सेनेचा ४५ AT Company ASC मध्ये काम करत होती. त्याकाळात २३ वर्षांची असणारी पेडोंगी सर्वात वयोवृद्ध खेचर होती पण त्या वयातही आपल्या पाठीवर सामान जवळपास १७,००० फूट उंचीवर वाहून नेत होती. युनिटचे कमांडिंग ऑफिसर मेरज चूनीलाला शर्मांगी येडोंगी जाली आपली होंदवी भारतीय पाठीवर असेल नोंदवती. तिची पेडोंगीची दखल घेण्याची श

ऐका ते खरं

नितीन अहिराव
मो.९०९६२०४८७५

सेल ! सेल !! सेल !!! , ऐका हो मँडई
इंजिनिअर ल्या , डाक्टर ल्या , सरकारी नोकर वाला
ल्या , पोलीस अधिकारी ल्या , बैंक मैनेजर ल्या ,
विमा कंपनीना एजंट ल्या . एकुलता एक पोरे शे ,
मायबाप वृद्धाश्रमा जावाले तयार शेतस . पोरगाले
बहिन नयी शे , पुनामा टु बी-एचके फ्लॅट शे ,
फिराले चारचाकी गाडी शे , पो-याले पंथरा लाखनं
पैकेज शे आनी स्वता पदरमोड करीस्नी लगन करानी
तयारी शे . घरमा कामले बाया शेतस , आते फक्त
लगन करता एक पोरगी जोहिजे . कोनी तयार व्हयी
ते फक्त एक फोन करा आही लगना तयारीमाच
शेतस

काय मंडई वाचीसी हासु बुना का संताप बुना
तुम्हले, ज्याना घर लगनना पोरेगा शे त्यास्ले
चांगलाच अनुभव बुना व्याही या गोटना . मंडई पोरे
आनी पोरी गनज शेतीस , आनी त्या उच्च शिक्षित
पन शेतस तरीभी हाऊ मोठा प्रॉब्लेम बद्धास्ले ई

—
—
—
—
—

कांन गाव परनाले जाशी र मृगा मानिकलाल

राहना . यान कारन दान्हास्त्या अपक्षा वाढी जायेल
शेतस . खटलं चौकोनी ब्यवी जायेल शे , मायबाप
आनी एक किंवा दोन पोरे अस खटलं व्हई जायेल
शे , एकुलता एक आंडोर किंवा आंडेर -हावामुये
परतेक मायबाप त्यास्ते उच्च शिक्षण देतस आनी
स्वताला पायवर उभा कराना प्रयत्न करतस , या
बड्हा प्रक्रियामा पोरेस्ना वय वाढी जातस , आनी
लगन कराना टाईमले अडचनी येवाले लागतस .
नोकी वाला पोरेस्न तर जेमतेम लगन जमी जास
पन शेतकी , कारागीर , रोजंदारीवर काम करनारा
पोरेसकडे तय कोनी ढुकी भी देखतत नयी . वज्जी
वाईट परिस्थिती शे सध्या परतेक समाजमा . पस्तीस
चायीस वरीसना (घोड नवरदेव) कुव्वारा पोरे फिरी
राहिनात त्यास्ते पोरीच मियी नयी राहिनात , असा
पोरे विधवा , घटस्फोटीत बाई बरोबर भी लगन
कराले तयार व्हई राहिनात . काय करनीत बिचारा
नाईलाज ले काही ईलाज -हास का ?

पहिले मोठा मोठा खटला -हायेत , एक घरमा
पाच पाच सबु सबु पोरे -हायेत , तवय पोटमा पोरे
शे का पो-या हायी देखानं मशीन नव्हतं त्यामुये
पाच पाच पोरी होवा नंतर एखादा पोरगा व्हये आनी
आख्खड कुटुंब पोसायी जाये . परिस्थिती नाजूक
-हाये पन समाधान भरपूर मिये , वडिलथारा
मानसेस्ना शबदले मान -हाये , आनी त्या सांगेत
तठे लगन ठरी जाये आनी लगन भी करनं पडे . आनं
त्या लग्ने शेवट पावोत टिकेत आनी आननमा
आपला संसार करेत . आते बढु देखीजोखी लगन

, तुम्हना पो-यानी लगननी गँरेंटी आम्ही लेतस पन
तुम्हेले तुम्हना हात मोकया सोडना पडी बिचारा
उबगेल नवरदेवना बाप त्यानामा फशी जास , कारन
त्याले आतेपावोत बराच खडा मारेल -हातस पन
त्याना काही नेम लागेल -हास नयी . तो दीड दोन
लाख रुपया देवाले राजी व्हई जास . नवरदेवनं लगन
जोरदार आनी धूमधडाकामा लागस, नवरीना आंगवर
नवरदेवना बापानी दोन तीन तोया सोने चढायेल
-हास , बडु लगन मस्त पार पडस आनी नवरीनी
बिदायी व्हई जास. नंतर खार खेयले सुळवात व्हस,
ती नवरी पयानी संधी कळव्य मियी यानी वाट देखस
, रस्तामा बाथरूम ले जावाना बहाना करीस्ती ती
आपला टोयीना लोकेस बरोबर गुपचूप पयी जास .
आनी समजा अशी संधी नयी मियनी ते नवरदेवना
घर पावोत जास आनी बट्ठा मौल्यवान वस्तु आनी
दागिना लिस्ती पयानी संधी मियताच ती तठेतुन पयी

जास . आनी समजा हाई भी नयी जमनं ते पहिलं
मुय लेवाना बहानातुन नवरीना साथीदार येतस आनी
तिले लयी जातस , ती नवरी जास पन परत येतच
नयी . बिचारा नवरदेव तोंड वाशी वाशी तिन्ही वाट
देखतस पन ती चिंडी कायथमनी उडी जास .

मंडई पहिले घरमातला आनी समाजमातला मोठा जेठा लोके सोयरीक कराले मध्यस्थी करेत , मध्यस्थी करनारा लोके मोठा मानकरी -हायेत आनी त्यास्ना शबद सहसा कोनी टाये नयी आनी या मध्यस्थी करनारा मानकरी लोके परस्पर सोयरीक जमाडी येत घर ईस्ती निरोप सांगेत की लगननी तयारी करा मी सोयरीक जमाडी उनु अशी, आनी लगन व्हई जाये .पन मंडई आते परिस्थिती पार बदली जायेल शे , सोयरीक लवकर जमत नयी आनी जमनी तरी ती कितला दिन टिकी यानी गॅरंटी -हास नयी . मायबाप कुढत बसतस, नवरदेवनं वय वाढी जास ,तो आसवर बसेल -हास पन लगन काही जमस नयी . आनी एखादं वयन चुकत माकत उन ते त्यास्न्या आटी ईतन्या -हातीस की विचारता सोय नयी . घर स्वतानं शे का ? वावर शे का ? लगन नंतर पोर कोठे राही ? धळा धळी पोरगा जोगे राहतीन का ? असा चित्र विचित्र प्रश्न पोरना मायबाप करतस. या बढून्या अटी मान्य करावर लगन व्हस आनी त्यास्ना संसारले मरुत व्हस पाव व्यापा नंतर या ऐतार्हित्वा

सुरुवात व्हस, मात्र त्याना नतर या माबाइलना
डबडाना खेय सुरु व्हस, मोबाईल वर बारीक
बारीक गोष्टी चावयाले सुरुवात व्हयी जास ,
जेवनी का ? खादं का ? पिधं का ? सासु काही
बोल्नी का ? सासरा काही बोलस का ? सासु
कामपा मदत करस का ? ननंद नीट वागस का ?
नवरा फिराते लयी जास का ? खर्चाते पैसा देस
का ? असा ज्याले गांडमेंड काही -हास नयी
त्या प्रश्न इचारतस आनी आपला पोरना संसारमा
बिनाकामन्या काडचा कोरतस. मायबापनी
फुस -हास त्यामुये ती पोर सासरना लोकेस्ते
कवडीमोल समजस आनी आपला सुखी संसारनं
वाटोयं करी लेस . मंडई आपला समार असा
कितलाक उदाहरेण शेतस की शुल्क कारन वरथुन
त्यास्ती काडीमोड व्हई जास.

मंडई नवरा बायको या संसार रथना दोन चाके
-हातस आनी त्या समजी उमजी बोबर चालनात
तरच संसार नेबन चालस नयी ते आयुष्यनी
फरफट व्हई जास. संसार म्हना की त्यानामा
धाकल्यामोठ्या कुरबूरी चालुच
ज्ञातीस ; एकमेकले समजीउमजी लेवो आनी
काही गोष्टीसकडे दुर्लक्ष करी देवो तवयच हाऊ
संसारना रथ शेवटपावोत नेबन चालस .

शवट जाता जाता पारा वालास्ल आना पारा
वालास्ले एकच सांगन शे, पोरेस्न धैकेज देखाना
बरोबर चांगला मानसेभी देखा, पैसा पेक्षा मानुसकी
महत्त्वनी शे, एक दुसराले समजी लेतस त्यालेच
सोयरा, सोयरीक म्हनतस. जो घर येल मानुसले
पानी भी ईचारत नयी तो सोयरा काय कामना.
पोरवाला आनी पोरगावाला दोन्हीस्नी आपली
मानसिकता बदली तर पुढला पिढीना संसार सुखमा
चालतीन, आनी कोल्डी मोल्डी टेक आनी म्हना
धोतर कडे देख असं वागनं राहिन तर काही खर
नयी भो. चला मंडई आते मी रजा लेस भेटू
पूढना हसाले तवलगुन रामराम. लेख आवडना व्हई
ते नक्की फोन करा.

हास्यगिरी

प्रा. वसंत गिरी
मो. ९०९२२९३३२

प्रा.वसंत गिरी
मो.९०९९२२९२३२

आपल लखन फार श्रृंग दजाच आह व आपल्या
तुलनेत आपल्या आजुबाजूला लिहिणारे लेखक
अगदीच अतिसामान्य दर्जाचे आहेत असा अहंदर्प
काही प्रस्थापित साहित्यिकांना झालेला असतो. त्यामुळे
इतरांना अतिहिंकसं समजून हिणवण्याचा त्यांचा उद्य-
योग अविरतपणे सुरु असतो.उद्घात मानवी कार्य करणारे
सारस्वत पुत्र जेंह्वा अति संस्कारशून्य पातळीवर येवून
एकदुसऱ्याला नातमेद करण्याचा प्रयत्न करतात.तेंह्वा
त्याचा हेतु प्रतिपक्षाची मान- हानी करणे हा असतो.
ज्या मान्यवर व्यक्तीकडून असे गैरवर्तन जाणिवपूर्वक केले
जात असेल.त्याला योग्य धडा शिकविण्यासाठी निष्प्रभ
करणे खूप गरजेचे असते.नसता अहंवृतीत वाढ होऊन
इतरांना नातमेद करण्याचा परवाना मला ईश्वरानेच दिला
आहे आणि तो आपल्याला स्वर्गात पाचारण करून अत्यंत
सन्मानपूर्वक प्रदान केला आहे.हेच आबाल वृद्धाच्या
मनःपतलावर बिंबवयात ते यशस्वी झाले तर त्यांचे प्रस्थ
कायमचे डोक्यावर आसनस्थ होणार ही अगदी काळ्या
दगडावरची रेख असते.याला विनोदी साहित्यात गालिप्रदान

विनोदी साहित्यिकाना अग्रिपरिक्षा द्यावी लागते

असे म्हणतात.

एकदा ना सि फडक यानी आपल्या 'झाकार' वृत्तपत्रातून य गो जोशी यांच्या लेखनावर टिका करताना लिहिले.जोशी मेले तर महाराष्ट्रातील कुत्रेसुद्धा रडणार नाही.अर्थात य.गो.ना नाउमेद करण्याचा हा प्रयत्न होता.या टिकेने य.गो.अत्यंत अस्वस्थ झाले. आपली व्यथा त्यांनी आचार्य अत्रे यांच्याजवळ व्यक्त केली. अत्रेचा मेंटू म्हणजे अतीवेगावान पवनसूतच दुसऱ्याच दिवशीच्या 'नवयुग' मधूसु फडक मेले तर महाराष्ट्रातील अनेक कुत्र्या ओक्साबोक्सी होऊन रडतील. हे विधान करून धमालां उडवून दिली. फडके खूप खजिलं झाले. अत्रेंनी त्यांच्या हयातीत अनेक दिग्जांची अशी भंबेरी उडवून दिली.त्या मुळेच तर एक अजरामर विनोदवीर म्हणून त्यांच्या कडे त्यांच्या एकशेपंचविसाव्या जंयती वर्षीही पाहिले जाते.त्यांच्याच भाषेत सांगायचे म्हणजे दहाहजार पंचविस वर्षांनंतरही लोक तेवढ्याच कुतुहलाने व आपुलकीने माझ्या साहित्याकडे पहातील.

साहित्य व कला प्रातात अशी काही माणसे असतात. कोणाला कधी कवडीचाही आदर द्यायचा नाही अशी त्यांची बोलण्याची व वागण्याची अजब तळा असते आणि त्यात ते स्खतःला खूप ग्रेट समजतात. मी असांच बोलत असतो आणि माझी ते बोलणं व वागणं अगदी वैशिक सत्यअसते. अशी आग्रही भूमिका मांडाऱारे महाभाग एका अथवी नकारातक विचारांचे भरणपोषन करून प्रत्येकांकडे तुच्छतेने पहाण्याचे अवतारकार्य करत असतात. इतरांचा टोकाचा अपमान करून आपले विष-षत्व सिद्ध करण्याचा त्यांचा अमानवी उद्योग कुपमंडूक प्रवृत्तीचे भव्य प्रदर्शन करणारा असतो. या प्रदर्शनात आपले कधी आणि किती वस्त्रहरण झाले हेच त्यांना कळत नाही. त्यांना त्यांच्या जवळची माणसे कंठाळ - लेली असतात. अशा विदानांची गणना बटीभूष गटात होते त्यांच्याविषयी कला. त्याच्या मते प्रमाण भाषा किंवा स्स्कृत प्रचुर शब्द-पेक्षाही उर्डू, हिंदीने प्रभावित असलेल्या मराठीत अधिक विनोदिनिर्मिती होऊ शकते. वन्हाडी भाषेची हीच नजाकत आहे. उदा. दोन वन्हाडी माणसे जर भांडत असतील तर ते अगदी सहजपणे बोलून जातात, सिधा अंदर घालीन ना बे, कायले होबासक्या करून राह्यात. या भाषेवर हिंदीचा असलेला प्रभाव लक्षित घ्या. कोलहृष्टकर हे मूळचे बुलडाणा जिल्ह्यातील जळगाव जामोदचे. अगदी म. प्र.ला लागून असलेला तालुका त्यामुळे या भाषेचा प्रभाव त्यांच्या विनोदावर राहणारंच.

अंशा विद्वानांचा गणना बुद्धिप्रृष्ठ गटात होत. याच्यावधेया आदरशयन्ता निर्माण होऊन सर्व लोक त्यांना टाळण्याचा प्रयत्न करतात. सूक्ष्म निरीक्षण केल्यास असे महाभाग आपल्या आजूबाजूला बरेच असतात. त्यांच्या हड्डी व दुराग्रीही वृत्तीमुळे ते विनोदाचा विषय होतात.

विनोदाचे विविध स्वरूप अभ्यासल्यावर शुद्ध विनोद कसा असावा ? यासंदर्भानि विचार करणे गजेचे ठरते.गा श्री जोग यांच्या मते,शुद्ध विनोद म्हणजे सहानुभूती,देष्ट,तिरस्कार प्रतिकूल वृती यांनी मिश्र नसलेला विनोद,दोषदर्शन किंवा परन्यूनत्य यामध्ये इतरांच्या उणिवा दाखवून दंतदर्शन करणे त्यात कुठेही हा प्रकार अती होत असेल तर तिथे चिड,संताप,राग हा प्रकार प्रवेशन्याची शक्यता असते.त्याचा होणारा अनिष्ट परिणाम विनोदास बदनाम करणारा ठरतो त्यासाठीच जोगांनी स्पष्ट केलेली शुद्ध विनोदाची व्याख्या समजून घेतली पाहिजे.शुद्ध विनोदात साहित्याचे उच्चतम स्वरूप असावे.विनोदाच्या शुद्ध स्वरूपात आस्वादकाचे निर्मळ हास्य असावे.त्यात कुत्सितपणा,देष्ट सूड व खच्चिकरणाची भावना नसावी.त्या हास्यात परस्पर प्रेम,आन्यिता असावी.त्यामुळे विनोदविश्वातील आनंद शतगुणीत होईल.विनोदम्हात्य सर्वमान्य होईल.शुद्ध विनोद हा चिरंतन टिकणारा असतो. विनोदविश्वातील आनंद शतगुणीत होईल.विनोदम्हात्य सर्वमान्य होईल.शुद्ध विनोद हा चिरंतन टिकणारा असतो.

संकुचित मयदितून बाहेर पडून तो चिरंतन स्वरूप प्राप्त करतो. त्यामुळे त्याचे सादीकरण सर्वत्र होऊ शकते. तो उतारवे लागले. त्या परिक्षेअंती त्यांना साहित्य वरुळात यशोशिखर गाठता आले.

अंक, वैभवशाली प्राचीन
प्रशाली प्राचीन लिपी, अंक
द्वारा झाले आहे. या तिन्हीही
ली असून संकल्पना श्री.
तिन्हीही पुस्तकांचे प्रकाशन,
त्यांना प्रमुख मार्ग दर्शन
होत. तिन्ही पुस्तके हाती
आधी देवनागरी लिपीचे
मोडी लिपी असे म्हणता
शक्तकापयेत या लिपीचा
देवनागरी लिपीला प्राधा-
प्राधान्य दिले जात होते.
देवनागरी लिपी वापरण्या
हा राजदरबारातील लेखन

काळ आण आल काळ हाय.
अंक तिसरामध्ये बँवाडा,
शिवराई, नाशिक जिल्ह्यातील मंदिरे, पायविहिरी, बारव,
दीपमाळ, समाधी, वेश व मंदिरावरील काही अप्रकाशित निवडक
शिलालेख यांची माहिती मिळते. अशा प्रकारे तीनही अंकांचा
अभ्यास करतांना श्री. सोज्जव शाळी यांचे प्रयत्न त्यांचा अभ्यास
मोडी लिपीतील ते तज्ज्ञ आणि त्यांचे कार्य पाहन खुप आनंद होतो.
श्री. सोज्जव शाळी हे एम. ए. आर्चिंगोलाऊजी असून त्यांनी मोडी
वर्गातील अनेक विद्यार्थ्यांना मोडी लिपी प्रशिक्षण देऊन मोडीत
लिपीत तज्ज्ञ केले आहे. ते वैभवशाली प्राचीन लिपी ट्रस्ट नाशिकचे
अध्यक्ष असून त्यांच्या हातून असेच उत्तम कार्य घडो. ह्याच या
विशेष लेखांद्वारे शब्देच्छा. माझी आजच्या तरुणांना एक विनंती

विशेष लखांद्रा शुभेच्छा. माझा आजच्या तरुणाना एक विनता
राहील त्यांनी मोर्डी लिपी जसूर शिकावी.

वे.का. राजवाडे संशोधन, मुंडळ धर्म

ਪਖੂਰਟੇ ਇ.ਪਿ.ਫਾ. ਰਾਜਪਾਡ ਸਰਾਵਨ, ਮੁਲ ਪੁਲ

शौर्योदीगारांचा इतिहास

संजय धनगर
मो.९६३७३२५९६०

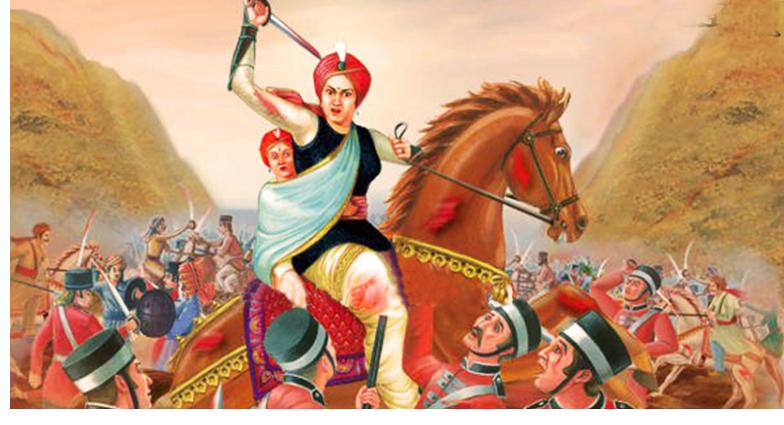
तत्कालीन ब्रिटिश गवर्नर जनगल लॉर्ड डलहौसीने झाशी संस्थानाचा 'दत्तक वारसा नामंजू' करून संस्थान खालसा करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

राणी लक्ष्मीबाईने ब्रिटिशांच्या या निर्णयाला तीव्र विरोध करून ब्रिटिश ईस्ट इंडिया कंपनी सरकाराला अनेकदा निवेदने पाठवून झाशीचा दत्तक वारसा हक्क माय करण्याची विनंती केली, परंतु ब्रिटिशांनी त्यांची मागणी धुक्काकून लावली. राणी लक्ष्मीबाई लढाऊ बाण्याची

'मेरी झाशी नही दूँगी...' हे तेजस्वी उदार भारतीय स्वातंत्र्य लढ्याऱ्यातील रणागिनी झाशीची राणी लक्ष्मीबाई यांनी ब्रिटिशांनी भारतीय जनतेवरील अन्यायाविरुद्ध केलेल्या निर्धारांने प्रतीक होते.

ब्रिटिश ईस्ट इंडिया कंपनी सरकारच्या

मेरी झाशी नही दूँगी...!

साप्राप्न्य विस्तारासाठी लॉर्ड डलहौसीने 'व्यपात सिद्धांत - Doctrine of Lapse' हे धोण आखले होते. या धोण नुसार भारतातील आपापल्या प्रदेशावर स्वातंत्र्यांने विविध कारणे दाखवून खालसा करून ते कंपनी सरकाराच्या साप्राप्न्याला जोड्याचे धोण आखले. १) संस्थानाला वारसा नसाऱे, २) वारस नसलेल्या संस्थानांनी संस्थानाचा वारस म्हणून दत्तक प्रकृत घेतला असेल तर तो दत्तक वारसा नाकरणे. ३) संस्थानात राज्यकारभारात गैरव्यवहाराच्या कारणाने संस्थान खालसा करणे. ४) संस्थानाचा कारभारासंबंधी जनतेत असंतोष असणे इत्यादी कारणे दाखवून कंपनी सरकारासे भारतातील सातारा, नागपूर, उदयगूर, संबंधपूर, अवध, झांगी आणि असी शेकडे संस्थान लॉर्ड डलहौसीच्या नेतृत्वाला १८४८ या दृश्याला करून ब्रिटिश साप्राप्न्याला जोडणे सुरु केले. कंपनी सरकारच्या या धोणाला सर्वप्रथम झाशीची राणी लक्ष्मीबाई हिने प्रखर विरोध केला. झांगीचे राजे गंगाधरपंत नेवाळकर यांचे २१ नोव्हे. १८५३ रोजी दुर्दैवी निधन झाले. लक्ष्मीबाई ही त्यांची पत्नी. वाराणशीच्या तांबेची कुलवीर व लढवयाची शूर सी. पतीनिधीने दुःख उराऱी न बाळगता संस्थानातील जनतेच्या सुरु व हत्तिसाठी राणी लक्ष्मीबाईनी दोमोर नावाचा मुलगा दत्तक घेऊन राज्यकारभार सुरु केला, मात्र

शूर सी होती. तलवार चालवणे, दांपट्टु चालवणे, भालाफेक करणे या युद्धकलेत तरबेज व राजकारणात हुशर व तज्ज होती. तिला कंपनी सरकारसे वार्षिक साठ हजार रुपये वेतन देऊ झाशी प्रांत खाली करण्यास सांगितले. राणी झाशीनी होती तीव्र विरोध करून विरोधी मेजर एनिसताना तिने ठणकाकासु सांगितले, राणी झाशी नही दूँगी! तिने ब्रिटिश ईस्ट इंडिया सरकारी दोन हात करण्याची तयारी करून केली. तिने आपल्या सैनिकांना इंग्रजीवरूद्ध लढ्याची प्रेणा दिला. नंतरच्या काळात डलहौसीऐपेकी लॉर्ड कॅर्निंग आला. त्याने राणीला बुद्धोरे नेवात सामील केले. राणीला अटक करण्याचा हुक्म सोडाला व झाशीवर फोज पाठवू झाशीवरूद्ध किल्लावर वेढा दिला. परंतु लक्ष्मीबाईने उदार केवळ एक घोषणा नव्हती, तर दृष्ट निश्चयाचे अधिकारी जनरल हूं रोजीही स्तंभीत झाला. राणीचे युद्ध कोशल्या, पराक्रम व निर्णय वृद्धता कमालीची होती असे म्हणून तो पुढे म्हणतो, की ब्रिटीश सामाज्याविरुद्ध बंड करण्याचा भारावार्यांमध्ये सर्वांत धोकादायक राणी लक्ष्मीबाई होती.

राणी लक्ष्मीबाईच्या पारक्रमाचे वर्णन करताना एक म्हणतो...

'मेरी झाशी नही दूँगी' हे बोल जिथे घुमती

तिथे लवे ही मान हिंदवी गात तिची कीतीं

बीज मराठी, बाणा कणखर सत्तांधांरी दैई टक्र अजून दिवे पदक्या बुजावर

उभी ताळाकी मराठी ती शुभ्रकमल मूर्ती स्वातंत्र्याच्या या तीर्थायर शुभ्रकमल हे फुले निरंतर

इथेच अवघ्या त्यांच्यावर बोल तिचे घुमती

राणी लक्ष्मीबाईने 'मेरी झाशी नही दूँगी' हे तेजवी उदार देशभक्तीचे आणि शौर्याचे प्रतीक बनले. त्याचे उदाराने भारतीय जनराती व संस्थानकांना ब्रिटीशविरुद्ध स्वातंत्र्य लढाव तर तेवढी वारसा नाकरणे. असे लक्षात येताच राणीने आपल्या सैनिकासह किल्लावर

राणीला बुद्धोरे नेवात सामील केले. राणीला अटक करण्याचा हुक्म सोडाला व झाशीवर फोज पाठवू झाशीवरूद्ध किल्लावर वेढा दिला. परंतु लक्ष्मीबाईने उदार केवळ एक घोषणा नव्हती, तर दृष्ट निश्चयाचे आणि आतमसनामाचे प्रतीक होते. तिने आपल्या कृतीतून हे सिद्ध केले, की खाली अर्थातीने ती एक देशप्रेमी, पराक्रमी, वृद्धनिश्ची स्त्री व 'झाशीची राणी' होती. राणीने आपल्या पराक्रमाने देशवासियांमध्ये त्याचा बालांदान व देशासाठी लढावाची प्रेणा करून आली. राणीच्या त्याचा भावना सर्व भारतीयांनी सम्मान देशासाठी झाली त्याची भावना मनात ठेवली याहिजे. श्री वंदे मातरम्..!

गीतासार

वेळेवर छाण नव्यांपाक केला. हे ना बाळा ? कर्मयोग !!

अपाल्या वाटाच्याला आलेले काम आनंदाने व वेळच्या वेळी करणे !!

माझ्या मुलीला हे इंटरेस्टिंग वाटलं ! पाहुणे पुढे म्हणाले, तुझ्या आईला स्वर्यांपाक कसा करावा हे शिकवा लागलं असेल. त्यच्या आईकडून, मैरीपांडिंग, किंवा पुस्तक वाचाची वेळी घेण्याची शूर सी.

पाहुणे पुढे म्हणाले, अंग, गीता कठायताचा खूप सोणी आहे,

त्यांची शूर सी घेण्याची शूर सी.

परंतु धुळवाची शूर सी घेण्याची शूर सी.

साचलेल्या पाण्यामुळे साथीचे आजार बळावण्याची शक्यता पुसनद ग्रामपंचायतीकडून दुर्लक्ष; नागरिकांचे आरोग्य धोक्यात

शहादा, दि. १९ (का.प्र.)- पुसनद ता. शहादा या गावाच्या प्रवेशद्वारावर गुंगासाठी तयार करण्यात आलेल्या पाण्यावर्णाच्या घाणीचे सापाचाज्ज्ञ निर्माण झाले आहे. त्यामुळे परिसरात दुर्घटी पसलाची असून रोगाईचा संभाव्य धोका निर्माण झाला

आहे. स्थानिक रहिवाशांनी या समस्येची तक्राव वारंवार ग्रामसेवक व सरपंच यांच्याकडे केली आहे. मात्र ग्रामपंचायतीने त्याकडे सातत्यारे दुर्लक्ष केल्यामुळे आरोग्याचा प्रश्न निर्माण झाला आहे.

तालुक्यातील पुसनद हे सुमारे ३००० पेशा अधिक लोकवर्सीचे गाव असून गावात प्रवेश द्वारा

जवळच पानवठा आहे. या पाणवठाशेजारी साचलेल्या पाण्यामुळे सवऱ दलवल निर्माण झाली आहे. परिणामी आरोग्याची समस्या पसरली असून स्थानिक रहिवाशांनी यावावत वेळोवेळी ग्रामपंचायतीचे ग्रामसेवक व सरपंच यांना प्रत्यक्ष भेदून परिसरात खालील साफसफाई ठेठीत न खालीली मागणी केली आहे. मात्र ग्रामपंचायतीकडून या समस्येकडे

हेतूपूर्वक दुर्लक्ष केले जात असल्याचा आरोप रहिवाशांकडून करण्यात येत आहे. यावावत एका स्थानिक रहिवाशांने तीव्र प्रतिक्रिया यक्क करताना सांगितले की, गावाच्या आसारोयासाठी ही परिस्थिती आरोग्यम होत असून या शथायीचे साक्षी तालुक्यात भव्य स्वागत करण्याचा संकल्प करण्यात आला.

छ. शिवाजी महाराजांना

अंपेक्ष्यत असलेला अंगरेज पाड जातीतील संपुर्ण महाराष्ट्रातील बहुजन समाज एकोयाने राहने लायां आपली संवर्गीनी प्रगती साधावी आदि विचारांन्या प्रयोगान्वय गेल्या १८ मे रोजी वेळ येथेन निघालेली मराठा सेवा संघ संचलित, मराठा जोडो अभियानाच्या जिजाऊ रथ यांत्रे साक्षी तालुक्यात दि. २२ एप्रिल रोजी सायकाकांी शेवारी शुभ होते जिजाऊ रथाचे युजन केले जाईल व तेथेच संपर्चे आयोजन करण्यात आले आहे.

.सदर जिजाऊ रथ यात्रेत, शहर

व तालुक्यातील सर्व बुजुन समाजातील बंधु भगिनींनी मोठ्या संख्येत उपस्थिती तालुक्यात, दिपक आवाहन काल संपर्क यांत्रीला रुक्क्मी तालुक्यात आले.

या बैठकीच्या अध्यक्षस्थानी

मराठा सेवा संघ संचलित, मराठा जोडो अभियानांतर्गत, आयोजित जिजाऊ रथ यांत्रे साक्षी तालुक्यात दि. २२ एप्रिल रोजी सायकाकांी ही परिस्थिती आरोग्याचा घोषणाकारक आला. लहान मुले, वृद्ध, तसेच सर्वसामाज्य नागरिक यांना याचा त्रास सहन करावा लागत आहे. साचलेल्या पाण्यामुळे साथीचे रोग पसरण्याची शक्यता असून यावावत वेळ काहू धोरण अवलंबत असल्याने आरोग्याचा प्रश्न निर्माण झाला आहे.

साक्षी, दि. १९ (प्रतिनिधि)-

साक्षी, दि. १९ (प्रतिनिधि)

साक्षी

